

**НОВИНКИ
з
ПАНСІОНУ**

**ІМ. ІВАНА ФРАНКА
ТОРОНТО**

ч. 9.
КВІТЕНЬ-ТРАВЕНЬ 1972

ПРЕМ'ЄР П. Е. ТРУДО ВІДВІДАВ ПАНСІОН
ІМ. ІВАНА ФРАНКА В ТОРОНТІ

ПІСЛЯ ДОГОВОРЕННЯ З ПАНІ ЕВГЕНІЄЮ ПАСТЕРНАК ЩОДО ВІЗИТИ ПРЕМ'ЄРА КАНАДИ В ПАНСІОНІ, АСИСТЕНТ ПРЕМ'ЄРА ПРИЇХАВ З МАЛIM ШТАБОМ СВОЇХ ПОМІЧНИКІВ ДО ПАНСІОНУ, щоби особисто з п-ї ПАСТЕРНАК УСТІЙНИТИ ДЕНЬ ТА ГОДИНУ ВІДВІДИН, та щоби ДОГОВОРИТИСЬ ПРО ЗМІСТ ЙОГО ПОБУТУ В ПАНСІОНІ.

ПРИНЦІПІЯЛЬНО БУЛО ПІДКРЕСЛЕНО, що відвідини ПРЕМ'ЄРА ТРУДО НЕ МАЮТЬ НІЯКОГО ПОЛІТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ, але є чисто соціально-ІНФОРМАТИВНИМ ВИЯВОМ ЙОГО БАЖАННЯ НАОЧНО ПОДІВИТИСЬ НА ВЕЛИКЕ ДІЛО

УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В ТОРОНТО. ЦЕ ВЕЛИКЕ ДІЛО П-І ПАСТЕРНАК, ЯКА ПОТРАФИЛА СТВОРИТИ МАЙЖЕ З НІЧОГО І В ТАК РЕКОРДОВОМУ ЧАСІ, що МАЙЖЕ ВСІ УВАЖАЛИ ЦЕ НЕМОЖЛИВИМ ДО ЗДІЙСНЕННЯ. АЛЕ ПАНСІОН СТОЯВ ГОТОВИЙ ТОЧНО В ОЗНАЧЕНИЙ ЧАС. ЯК ТІЛЬКИ ПЕРЕСТУПИТЕ ПОРІГ ЦОГО ДОМУ, ВИ ЗРАЗУ ВІДЧУСТЕ, що це є УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ. ВИ БАЧИТЕ У ВСЬОМУ ЩОСЬ РІДНЕ, ТЕПЛЕ І ВИ ВІДЧУВАСТЕ, що це все створило любляче Українське Серце. "ПАНСІОН ІМ. ІВАНА ФРАНКА" СТАВ ЧУДОМ ДЛЯ ВСІХ, ХТО БУДЬ-ДЕ БАЧИВ ДОМИ ДЛЯ СТАРШИХ, І ВІН СТАВ МАЙЖЕ НЕДОСЯЖНИМ ЗРАЗКОМ ДЛЯ ВСІХ ДРУГИХ ЕТНІЧНИХ ГРУП ОНТАРІО. НАВІТЬ НОВИЙ ЖИДІВСЬКИЙ ДІМ ДЛЯ СТАРШИХ, який вони збудували, розпоряджаючись великими матеріальними ЗАСОБАМИ, НЕ МОЖЕ ДОРІВНЯТИСЬ В ЦОМУ ВСЬОМУ НАШОМУ ДОМОВІ.

І ТОМУ, коли прем'єр ТРУДО, дні 4-го березня 1972 р., о 11-ІЙ ГОД. ПЕРЕД ПОЛУДНЕМ ПЕРЕСТУПИВ ПОРІГ ПАНСІОНУ І БУВ ПРИВІТАНИЙ П-ЕЮ ЕВГЕНІЄЮ ПАСТЕРНАК, ТО ВСІ ГОСТИ БУЛИ ЗАСКОЧЕНИ І НЕ МОГЛИ НАДИВУВАТИСЬ ВЗІРЦЕВОЮ ЧИСТОТОЮ, ВНУТРІШНIM УРЯДЖЕННЯМ ТА ЯКИМСЬ НАВІЯНИМ ТЕПЛОМ, ЯКОГО НІДЕ НЕ МОЖНА ВІДЧУТИ ПО ІНШИХ ДОМАХ ДЛЯ СТАРШИХ. ЛОДИ З ОТОЧЕННЯ ПРЕМ'ЄРА ТРУДО ПИТАЛИ МЕШКАНЦІВ ТА ПРАЦІВНИКІВ ПАНСІОНУ, ЧИ ТАК ЯК СЬОГОДНІ, ВИГЛЯДАЕ ТУТ КОЖНОГО ДНЯ, БО ІМ НЕ ХОЧЕТЬСЯ ВІРИТИ, що це все є можливим. І ВСІ ЇМ СКАЗАЛИ -- "ТАК".

ПРЕМ'ЄР ТРУДО ПРОВІВ БІЛЬШЕ ЧИМ ГОДИНУ В ПАНСІОНІ. ВІН ЦІКАВИВСЯ УСІМ. ВІН ОБІЙШОВ ВСІ ВЕРСТАТИ ПРАЦІ, ДЕ МЕШКАНЦІ ПАНСІОНУ ВИТВОРИСТЬ МИСТЕЦЬКІ ЧУДА, МАЙЖЕ З УСІХ ДІЛЯНОК УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА І БУВ ЗАХОПЛЕНІЙ ВИШИВКАМИ, КРАЙКАМИ, ПІСАНКАМИ, ЛЯЛЬКАМИ, ШТУЧНИМИ КВІТАМИ, СКУЛЬПТУРАМИ, ЖВОНИСОМ ТА ТКАЦЬКИМ МИСТЕЦТВОМ.

ВІН ОСОБЛИВО ЗУПІНИВСЯ ПЕРЕД ЛЯЛЬКАМИ, ЯКІ З ВЕЛИКИМ ЕСТЕТИЧНИМ СМАКОМ ВИРОБЛЯЄ ПАНІ ШЕРБО, СТАРА ПІОНЕРКА ПРИ ТВОРЕННІ КАНАДІЙСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ. ЇЙ УЖЕ 85 РОКІВ І ВОНА МАЄ ХВОРЕ СЕРЦЕ І НУДЬГУВАЛА ДОКИ П-І ПАСТЕРНАК НЕ СКАЗАЛА ЇЙ: "ТА РОВІТЬ

ЩОСЬ, ПАНІ ШЕРБО, І НЕ БУДЕТЕ НУДЬГУВАТИ". І ПАНІ ШЕРБО ПОСЛУХАЛА, СТАЛА РОБИТИ СВОЇ ЛЯЛЬКИ І СТАЛА ЗОВСІМ Іншою людиною.

ПРЕМ'ЄР ТРУДО, дивлячись на її працю, запитав: "ПАНІ, ВИ ВЖЕ СТАРЕНЬКІ, ЧОМУ ВИ ЦЕ РОБИТЕ?" А П-І ШЕРБО ВІДПОВІЛА: "А ТОМУ, БО МЕНІ ЦЕ ПОРАДИЛА "НАША МАМА", П-І ПАСТЕРНАК, І КОЛИ Я ЦЕ НЕ БУДУ РОБИТИ, ТО ВОНА НЕ ДАСТЬ МЕНІ ЇСТИ". ЦЕ ВИКЛІКАЛО ЗАГАЛЬНИЙ СМІХ САМОГО ПРЕМ. ТРУДО ТА ЙОГО ОТОЧЕННЯ І ВІН ТОДІ СКАЗАВ: "ПАНІ ШЕРБО, ЯКЩО ВАМ КОЛІСЬ ПАНІ ПАСТЕРНАК НЕ ДАСТЬ ЇСТИ,

ТО ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ І Я ВАС ПОПРОШУ ДО МОГО СТОЛА". ВІН ЗАДЕРЖАВСЯ ТАКОЖ КОЛО ТКАЦЬКОГО ВЕРСТАТУ ПЕРШОГО МЕШКАНЦЯ ПАНСІОНУ, ПАНА САДОВОГО, ЯКІЙ НА СВОЙМУ ВЕРСТАТІ УМІЄ ТКАТИ ЧУДОВІ ШАЛІ РІЗНОЇ ВЕЛИЧИНИ ТА НАЙЛІПШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПОЛОТНО З ЛЬОНУ. ЦЕ МИСТЕЦЬ НА СТАРОСТІ ЛІТ І ВІН ГОРДИТЬСЯ СВОЮ ПРАЦЕЮ. ВІН СКАЗАВ ПРЕМ'ЄРОВІ: "Я БУДУВАВ КАНАДУ, А ТЕПЕР Я БУДУЮ БУДУЧНІСТЬ ДЛЯ ВСІХ ТИХ, ЯКІ ПРИЙДУТЬ СЮДИ

Прем'єр П. Е. Трудо розмальовує писанку під час відвідин в Пансіоні.

ПІСЛЯ МЕНЕ".

ПРЕМ'ЄР ТРУДО ЗАДЕРЖАВСЯ ТАКОЖ БІЛЯ ВЕРСТАТУ ПАНА КОСТИКА, ЯКОМУ ВЖЕ ВІЛЬШЕ, ЯК 78 РОКІВ. ВІН ПЛЕТЕ МИСТЕЦЬКО ФОРМОВАНІ КОШИКИ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ВЕЛИКОЇ ФІЗИЧНОЇ НАПРУГИ. ПРЕМ'ЄР ЙОГО ЗАПИТАВ: "ЧОМУ НА СВОЇ СТАРІ ЛІТА ТАК ТЯЖКО ПРАЦЮЄТЕ?" А ТОЙ ВІДПОВІВ: "ТОМУ, ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРЕ, що ми маємо великий "МОРГЕДЖ" на нашому домі і ми мусимо заробляти, щоби його сплатити".

ОТАК ВИГЛЯДАЛО В ПАНСІОНІ ІМ. ІВАНА ФРАНКА ПІД ТУ ПОРУ. БАГАТО БУЛО УРЯДОВЦІВ ФЕДЕРАЛЬНОГО УРЯДУ, БАГАТО РЕПОРТЕРІВ, ТЕЛЕВІЗІЯ ТА ДРУГІ, ЯКІ ПРИЙшли СУПРОВОДИТИ ПРЕМ'ЄРА. МИ ВСІ МАЛИ ВРАЖЕННЯ, що ПРЕМ'ЄР ТРУДО БУВ ДО НЕВНОЇ МІРИ ЗАСКОЧЕНИЙ ТИМ ВСІМ, що він побачив. ВІН ЗВЕРНУВСЯ ДО ПАНІ ПАСТЕРНАК З ПОДЯКОЮ ТА ЗАЯВИВ, що якби зайдли якісь спеціальні побажання до ФЕДЕРАЛЬНОГО УРЯДУ, АБО ЯКІСЬ ІНШІ ТРУДНОЩІ В ПОТРЕБАХ ПАНСІОНУ, ТО ВІН ТА ЙОГО УРЯД БУДЕ СТАРАТИСЯ ВИЙТИ НАЗУСТРІЧ УСІМ НАШИМ НЕВІДКЛАДНИМ ПОТРЕБАМ.

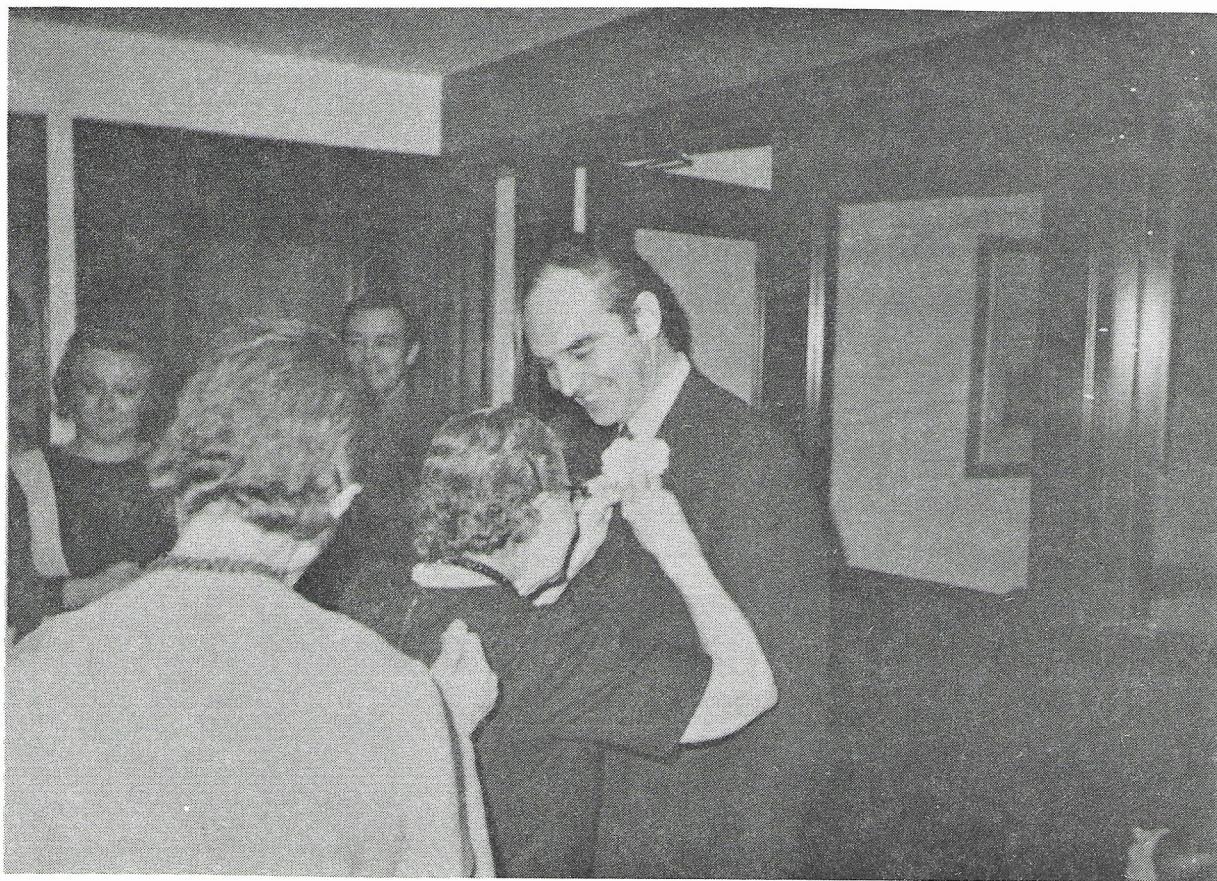
НА ПРОЩАННЯ ПРЕМ'ЄР ТРУДО ПОЦІЛУВАВ ПАНІ ЕВГЕНІЮ ПАСТЕРНАК В ЛІЦЕ. ЦЕ СТАЛОСЯ, МАВУТЬ, ПЕРШИЙ РАЗ В ЙОГО ЖИТТІ, ВО ЗВИЧАЙНО ЖІНКИ І ДІВЧАТА КИДАЛИСЯ НА ЙОГО ШИЮ І ЦІЛУВАЛИ ЙОГО САМІ; ЦИМ РАЗОМ ВІН ВІДДАВ ПОШАНУ ПАНІ ЕВГЕНІЇ ПАСТЕРНАК, НЕ ЛІШЕ ЯК ЖІНЦІ, АЛЕ ПОШАНУ ЇЇ ВЕЛИКОМУ ДІЛУ, ЯКЕ ВОНА ЗРОБИЛА.

-- Д-р Мирон Семець

/Ця стаття появилася в газеті
"Український Голос", 19/4/72/.

ВИЗНАЧІ ГОСТИ В НАШОМУ ПАНСІОНІ

ОСТАННІМ ЧАСОМ НАШ ПАНСІОН СТАВ В ЦЕНТРІ ЗАГАЛЬНОЇ УВАГИ. БУДИНОК НАШ ЧАСТО ОГЛЯДАЮТЬ І ДІСТАЮТЬ ПОТРІБНІ ІНФОРМАЦІЇ ПРЕДСТАВНИКИ РІЗНИХ ЕТНІЧНИХ ГРУП, ПЕРЕД ЯКИМИ ЩОРАЗ ГОСТРІШЕ ПОСТАЄ ПИТАННЯ БУДОВИ ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ СВОІХ СТАРІШИХ ВІКОМ ЛЮДЕЙ. БУВАЮТЬ ТЕЖ ФОРМАЛЬНІ ВІДВІДИНИ УРЯДОВИХ ОСІВ, ПРОТЕ ВІЗИТА ПРЕМ'ЄРА КАНАДИ П. Е. ТРУДА /ПРО ЦЕ ДОКЛАДНІШЕ є ОКРЕМА СТАТТЯ В НАШОМУ ЖУРНАЛІ/, МІНІСТРА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ ОНТАРІЙСЬКОГО УРЯДУ Р. БРУНЕЛА, ГОЛОВИ ОУН О. ШТУЛЯ, І ЙОГО ДРУЖИНИ ВІДМОВІ ПИСЬМЕННИЦІ, ТА ЛІКАРІВ-УКРАЇНЦІВ, ЯКІ МАЛИ ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД В ТОРОНТО І МАЛИ В НАШОМУ ПАНСІОНІ СПІЛЬНИЙ ОБІД. ЦЕ ВЖЕ БУЛИ НЕБУДЕННІ ПОДІЇ В ЖИТТІ МЕШКАНЦІВ І ОЗНАКИ ПРИЗНАННЯ ДЛЯ УПРАВИ ДОМУ.

Пані А. Змрочек квіткою вітає Міністра Суспільної Опіки,
Дост. Р. Брунела, при вході Пансіону.

Під час спільної вечері з нагоди відвідин Міністра Брунела в Пансіоні. Посередині Міністр Р. Брунел, по його лівій стороні п-і Е. Пастернак, Голова Т-ва, а коло неї п. Л. Кравфорд, Директор Відділу Домів для Старших при Онтарійському Уряді.

Зокрема сердечними були відвідини п-ва Штуль-Ждановичів, які постійно живуть в Парижі і тільки на короткий час задержалися в Торонто. Їх мило вразило гарне положення будинку на пагорбі серед природи і річка внизу, що дрібними хвилями срібла виблискує до сонця. Гости заходили у кожну кімнату, цікавились життям мешканців, зустрічали тут давних знайомих. Вони помітили, що в пансіоні є багато хворих людей, які потребують постійної медичної опіки. Саме таких зголошується щораз більше і виникає необхідна потреба нового відповідно власнованого будинку т.зв. "нірсинг' говму". П-во Штуль-Ждановичі порівнюючи доми для старших у Франції заявили, що наш дім чистотою, естетикою обстановки і самою внутрішньою конструкцією значно перевищає деякі такі доми

В ПАРИЖІ. В ЧАСІ СПІЛЬНОГО ОБІДУ ВЕЛАСЬ ЖИВА РОЗМОВА НА АКТУАЛЬНІ ТЕМИ СУЧASНИХ ПОДІЙ В УКРАЇНІ Й УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В ДІЯСПОРІ - В ОБЛИЧЧІ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ. П-І Е. ПАСТЕРНАК, що є душою пансіону, А В ТАКИХ НАГОДАХ "ГРЕЙТ ГОСТЕСС", ВЕЛА РОЗМОВУ ЗІ ЗНАННЯМ СПРАВИ В УСІХ ДІЛЯНКАХ НАШОГО ОРГАНІЗОВАНОГО ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ, СТВОРОЮЧИ ПРИ ЦЬОМУ МИЛУ ТОВАРИСЬКУ АТМОСФЕРУ. ІМЕНА П-ВА ШТУЛЬ-ЖДАНОВИЧІВ ВПИСАНИ В КНИЗІ ГОСТЕЙ ПАНСІОНУ є ДОКАЗОМ, що наші видатні ГРОМАДСЬКІ ДІЯЧІ ПОРУЧ СВОЇХ СКЛАДНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ЦІКАВЛЯТЬСЯ ТЕЖ ДОЛЕЮ ІНШИХ СТАРШИХ ВІКОМ ЛЮДЕЙ, ЯКІ В СВОЙОМУ ЖИТТІ ДОКЛАДІ БАГАТО ДУХОВИХ І МАТЕРІЯЛЬНИХ ЗУСИЛЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ. ПАНСТВО ЖДАНОВИЧІ ДУМАЮТЬ ТЕЖ І ПРО ТИХ, що вже можливо в недалекому часі прийдеться шукати ІМ МІСЦЯ В БУДИНКУ ДЛЯ СТАРШИХ ГРОМАДЯН-УКРАЇНЦІВ, щоби доживати у СВОЙОМУ СЕРЕДОВИЩІ І ДО СМЕРТИ ЗБЕРЕГТИ СВОЮ УКРАЇНСЬКУ ІДЕНТИЧНІСТЬ.

МИЛІМИ ГОСТЯМИ В НАШОМУ ПАНСІОНІ БУВ ГУРТОК ПЛАСТУНОК який У ПРОВІДНУ НЕДІЛЮ ВИВІВ КІЛЬКА СТАРОВИННИХ ГАГЛОК ТА ВІДОМІ З ПЛАТИВОК ПІСОНЬКИ ЛІРИЧНО-ЛЮБОВНОГО ХАРАКТЕРУ З НАТЯКАМИ НА СУЧАСНУ РОМАНТИКУ.

В ДЕНЬ МАТЕРІ, 14-ГО ТРАВНЯ, ЗРОБИЛИ МАТЕР'ЯМ ТА БАБУНЯМ, А ТО Й ПРАВАБУНЯМ, ПРИЄМНІСТЬ ЧЛЕНКИ ХОРУ "ТРОЯНДА" ВІДСПІВАННЯМ КІЛЬКОХ ПІСЕНЬ ПРИ СУПРОВОДІ ФОРТЕП'ЯНУ.

НЕВЕЛИЧКИЙ АЛЕ ДОБРЕ ЗІСПІВАНИЙ ХОР ПРОТЕСТАНТСЬКОЇ ЦЕРКВИ ТЕЖ У ЦЕЙ ДЕНЬ ВШАНУВАВ ДЕНЬ МАТЕРІ ВІДСПІВАННЯМ КІЛЬКОХ ЦЕРКОВНИХ ПІСЕНЬ.

ТАКІ ВІДВІДИНИ ОСОБЛИВО Ж МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ МАЮТЬ ДЛЯ МЕШКАНЦІВ ОСОБЛИВЕ ЗНАЧЕННЯ, бо вони відчувають тяглість зі своїм Українським оточенням, а водночас молоде покоління усвідомлює собі якого народу вони діти і в серцях своїх плекають лобов до Бога і Батьківщини-України.

К У Л Т У Р А І Р О З В А Г А

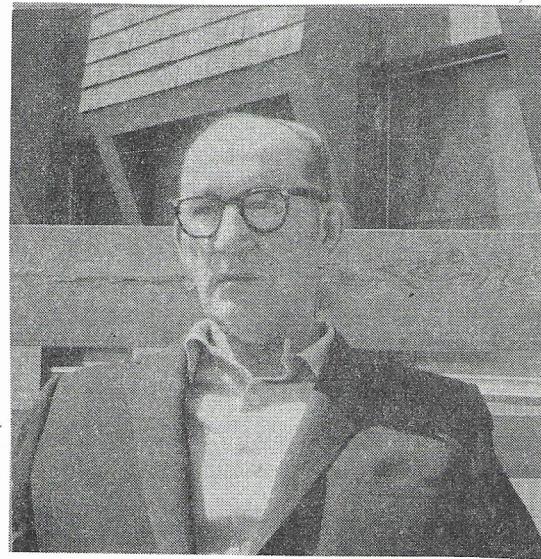
РОЗПОВІДЬ ПІОНЕРІВ

Від Редакції: В нашому Пансіоні живуть люди, які приїхали до Канади перед першою світовою війною або й раніше, також між двома війнами і вкінці після другої війни. Їм присвячена буде в нашому журналі серія спогадів з їх особистого та громадського життя в Канаді.

" Я НАЗИВАЮСЯ ІВАН КОГУТ.

МІЙ БАТЬКО З ДІДОМ ПРИБУЛИ ДО КАНАДИ 1898 РОКУ З ГАЛИЧИНІ, ЗІ СЕЛА СЕНЬКІВ, ПОВ. ЗАЛІЩИКИ. ВОНИ ПОСЕЛИЛИСЬ НА "ГОВІСТЕДі" 70 МИЛЬ НА ПІВДЕНЬ ВІД ВІННІПЕГУ, В МІСЦЕВОСТІ СТЮАРДБІРН ПРОВ. МАНІТОВА. ТУТ Я НАРОДИВСЯ.

ЛЮДИ НАШІ ВИЇЗДИЛИ ЗА МОРЕ НЕ ТАК ТО З ВІДІ, ЯК З НАМОВИ КОРАБЕЛЬНИХ АГЕНТІВ, ЯКІ ОБІЦЮВАЛИ ЇМ, що дістануть в КАНАДІ ШИРОКІ ОВШАРИ /АКРИ/ ЗЕМЛІ І ЗМОЖУТЬ ЗАВЕСТИ ГАРНЕ ГОСПОДАРСТВО. АЛЕ ТАК НЕ БУЛО, ПРИНАЙМЕНІШЕ З ПОЧАТКУ. НАШІ ЛЮДИ МАЛИ ВАЖКІ ПОЧАТКИ, БО ВОНИ У БІЛЬШОСТІ НЕ БУЛИ ГРАМОТНІ І НЕ ВІДІЛИ СОБІ ДАТИ РАДУ В ЧУЖОМУ ОТОЧЕННІ. ТОМУ ЇМ ПРИПАДАЛА НАЙГІРША ЗЕМЛЯ, ЯКУ ВОНИ МУСІЛИ САМІ ПРОЧИЩУВАТИ Й ЛІСИ КОРЧУВАТИ. НАШІ ЛЮДИ МАЛИ ЗВИЧАЙНО БАГАТО ДІТЕЙ І ТІ, ЯК ПІДРОСТАЛИ, СТАВАЛИ БАТЬКАМ В ДОПОМОГУ У ВСІХ РОБОТАХ... В НАШОМУ ПЕРШОМУ ПОСЕЛЕННІ БУЛА СТАРЕНЬКА ХАТИНА, ОПУЩЕНА ФАРМА. БАТЬКО ПОБУДУВАВ НОВУ БІЛЬШУ ХАТУ. В НАС БУЛО 7 ДІТЕЙ -- 5 БРАТІВ І 2 ДІВЧИНКИ. НА ВІДДАЛІ КІЛЬ-

п. ІВАН КОГУТ,
Мешканець Пансіону.

КОХ МИЛЬ ЖИЛИ НАШІ НАЙБЛИЖЧІ СУСІДИ НІМЦІ, БУЛИ ТЕЖ ФІНИ, СКАЧМЕНИ /ШОТЛЯНДЦІ/, ТА ФРАНЦУЗИ. ВОНИ ПРИБУЛИ ДО КАНАДИ 1838 РОКУ, ВТІКАЮЧИ З ЕВРОПИ ІЗ ЗА ПОЛІТИЧНИХ ТА РЕЛІГІЙНИХ ПРИЧИН. МІЖ НИМИ НЕ БУЛО БЕЗПЕЧНО ЖИТИ, ВОНИ ПРОВАДИЛИ ЗАВЗЯТІ БОЇ З АНГЛОСАСАМИ І ХОТИЛИ КАНАДУ ЗВІЛЬНИТИ БРИТАНСЬКОГО КОЛЬОНІЯЛЬНОГО ПАНУВАННЯ. УКРАЇНЦІ ЖИЛИ ОКРЕМО ВІД НІХ І ПОМАГАЛИ СОБІ ВЗАІМНО ЯК МОГЛИ. ГОЛОВНИМ ХАРЧУВАННЯМ ЇХ БУЛА ДИЧИНА, ДІСТАВАЛИ ДЛЯ ТОГО СТРІЛЬБИ І ПОЛОВАЛИ В ЛІСАХ, ЛОВИЛИ РИБУ, ЗВИРАЛИ ДИКІ ЯГОДИ. СУХІ ХАРЧІ ДІСТАВАЛИ З ВІННІПЕГУ ВІД УРЯДУ. ЗЕМЛЯ БУЛА КАМЕНІСТА І ПІД УПРАВУ ТРЕВА БУЛО ЇЇ ПРОЧИЩУВАТИ І ДЕЩО З ГОРODИНИ ПОСАДИТИ ЧИ ПОСІЯТИ. ВИРИВАЛИ ТЕЖ РОСЛИНУ "СНЕЙКРУТС", ВИСУШУВАЛИ ЇЇ КОРІННЯ І ПРОДАВАЛИ ДО КРАМНИЦЬ ЯК ЛІКУВАЛЬНИЙ СЕРЕДНИК. ЩОБИ ДОБУВАТИ ЯКИЙСТЬ ГРІШ ХОДИЛИ ДО НІМЦІВ НА РОБОТИ, БО ВОНИ ВЖЕ БУЛИ ЗАГОСПОДАРЕНИ, МАЛИ КОРОВИ І КОНІ. НАШІ ОРАЛИ ЩЕ ВОЛАМИ І МОЛОТИЛИ СВОЄ ЗВІЖЖЯ ЦІПАМИ...КОЛИ Я МАВ 8 РОКІВ Я ПІШОВ ДО НІМЦЯ НА РОБОТУ...В НАС ПОВУДУВАЛИ МАЛУ ШКОЛУ, ДЕ СПОЧАТКУ ВЧИЛИ ПО УКРАЇНСЬКИ, А ПІЗНІШЕ ПО АНГЛІЙСЬКИ. БУЛА ТЕЖ ЦЕРКВА, ДЕ В НЕДІЛЮ СХОДИЛИСЬ ЛЮДИ НЕ ТІЛЬКИ НА БОГОСЛУЖЕННЯ, АЛЕ ТЕЖ ЗУСТРЕТИСЬ ЗІ СВОЇМИ ТА ПОРАДИТИСЬ В ДЕЧОМУ. КОЛИ Я МАВ 12 РОКІВ І СКІНЧИВ 5 КЛЯСУ, ХОДИВ ПІШКИ 20-30 МИЛЬ З ДРУГИМИ НА ЗАРОБІТКИ ДО АМЕРИКИ. ВІД 1924-26 р. НАСТАЛА ПОСУХА, ЛЮДИ ОПУСКАЛИ СВОІ ФАРМИ АБО ЗАМІНЯЛИ ХЛІВОРОБСЬКЕ НА МОЛОЧНЕ ГОСПОДАРСТВО. ПІСЛЯ ТОГО ПРИЙШЛИ ТАКІ УРОЖАЙНІ РОКИ, ЩО ЕЛЕВЕЙТОРИ БУЛИ ПЕРЕПОВНЕНІ, НЕ БУЛО КОМУ ЗВІЖЖЯ ПРОДАВАТИ І ЛЮДИ НА ПОЛЯХ ЙОГО ПАЛИЛИ. В 1929 р. В КАНАДІ НАСТАЛА ЕКОНОМІЧНА КРИЗА, ЯКУ НАЗИВАЛИ ДЕПРЕСІЄЮ, ЩО РІВНЯЛОСЯ МАЙЖЕ ГОЛОДНИМ РОКАМ. ТОДІ ПОЧАЛАСЬ МАНДРІВКА ЛЮДЕЙ ШУКАЮЧИ ЗАРОБІТКІВ, У БІЛЬШОСТІ НА СХІД КАНАДИ АБО ДО АМЕРИКИ. І Я В ТОЙ ЧАС ТЕЖ ПІШКИ ПРИЙШОВ ДО ПРОВІНЦІЇ ОНТАРІЯ, ПОТІМ ДО ТОРОНТА. ЖИЛИ МИ ВСІ З ДОНОМОГИ УРЯДУ, ДОПОМАГАЛИ СОБІ ЗВИРАННЯМ МАЛИН В ЛІСАХ, ПОЛУНИЦЬ В ГОРОДАХ, ТА ВКІНЦІ

НАЙВАЖЧА МАВУТЬ ДЛЯ МЕНЕ БУЛА ПРАЦЯ НА ТЮТЮНЕВИХ ПЛАНТАЦІЯХ. ТУТ Я ПОШКОДИВ СОБІ ПРИ ЗГИНАННЯХ ХРЕБЕТ І ДОСІ Я ЙОГО НЕ ВИЛІКУВАВ, А ОСТАВСЯ МАЙЖЕ КАЛІКОЮ. КОЛИ В ЕВРОПІ НАСТАЛА В 1914 р. ВІЙНА, ТОДІ КАНАДСЬКІ МУЖЧИНИ ПІШЛИ ДО ВІЙСЬКА І З ТИМ ЖІНКИ ЗАЙНЯЛИ ЇХ МІСЦЯ В ПРАЦІ, А ГОЛОВНО У ФАБРИКАХ ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ. ЛЮДЯМ, ХОЧ ПРАЦЮВАЛИ НЕРАЗ НА ДВІ ЗМІНИ, СТАЛО ЛЕГШЕ ЖИТИ І ЩАДИТИ ГРОШІ НА ЗАКУПНО НОВИХ ДОМІВ. Я В 1971 р. ОПИНИВСЯ ЯК ПЕНСІОНЕР В ПАНСІОНІ ім. ІВАНА ФРАНКА І ТЕПЕР СЕРЕД СВОІХ ПОЧУВАЮСЯ ДОБРЕ."

М.П.

-----XXXXXX-----

СХОДИНИ В П'ЯТНИЦЮ

КОМИТЕТ МЕШКАНЦІВ. В РАМКАХ СВОЄЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗУЄ КОЖНОЇ П'ЯТНИЦІ СХОДИНИ З КОРОТКОЮ ПРОГРАМОЮ ДЛЯ ВСІХ МЕШКАНЦІВ. У БЕРЕЗНІ МІСЯЦІ ВІДБУВСЯ СИЛАМИ МЕШКАНЦІВ КОНЦЕРТ В ЧЕСТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ЧИСЛЕННА ПРИСУТНІСТЬ МЕШКАНЦІВ СВІДЧИЛА, що всі шанують пам'ять великого сина України і ознайомлені з його популярною творчістю. В НАСТУПНИХ П'ЯТНИЦЯХ БУЛО ЧИТАННЯ ДЕЯКИХ САТИРИЧНИХ ВІРШІВ С. РУДАНСЬКОГО, О. ВІШНІ, які не викликали особливого зацікавлення присутніх. НАВІТЬ НАРИС М. НИЖАНКІВСЬКОЇ "МІЙ ДОВГИЙ ДЕНЬ", В ЯКОМУ АВТОРКА САМА МЕШКАНКА ДОМУ ДЛЯ СТАРШИХ ВІКОМ ЛЮДЕЙ В БЕЛЬГІЇ РОЗКАЗУЄ ЯК ВОНА ПРОВОДИТЬ ДЕНЬ, ТЕЖ НЕ ДАВ ПОШТОВХУ ДО ДИСКУСІЇ І ПРИСУТНІХ БУЛО ЗНАЧНО МЕНШЕ. ЩОБИ ВСЕ Ж ДЕЦО АКТИВІЗУВАТИ НАШИХ МЕШКАНЦІВ І ДАТИ ЇМ ЗМОГУ САМИМ ВИСЛОВЛЮВАТИСЬ ВЛАШТОВАНО СЕРІЮ П. Н. "РОЗПОВІДЬ ПІОНЕРІВ".

ПЕРШУ МАВ ПАН І. КОГУТ /ВОНА є В ТОМУ ЧИСЛІ НА ОКРЕМІЙ СТОРІНЦІ/, ДРУГУ ПАНІ Д. СОРОЗАН, А ТРЕТЬЮ ПАН К. МАРКЕВИЧ. ВСІ ВОНИ ПРИБУЛИ ДО КАНАДИ З КІНЦЕМ МИНУЛОГО АБО НА ПОЧАТКУ ЦОГО СТОРІЧЧЯ І ПЕР-

ІХ РОКИ В КАНАДІ БУЛИ ДУЖЕ ВАЖКІ, А ПІСЛЯ ТОГО ВОНИ ВЕСЬ СВІЙ ВІК ПРОЖИЛИ НА ФІЗИЧНІЙ ПРАЦІ. СЬОГОДНІ ЇХ ДІТИ І ВНУКИ ПРОВАДЯТЬ ЦІЛКОМ ІНШИЙ СТИЛЬ ЖИТТЯ І ХОЧ ЯК БАТЬКАМ ВАЖКО БУЛО ПОГОДИТИСЬ З ТИМ, що на старість нема для них місця серед родини, вони все ж почувануть себе краще в домі ім. ІВАНА ФРАНКА, бо тут вони не є самотні, а живуть в українському середовищі і мають забезпечене спокійне життя враз з релігійною і лікарською опікою.

НАСТУПНУ РОЗПОВІДЬ МАТИМЕ ПАН В. ГУЛЬТАЙ, який прибув до КАНАДИ ПІСЛЯ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ і він розкаже про зорганізоване культурно-освітнє життя українців в Канаді. Останньою розповіддю /ще не відомий прелег'єнт/ буде прибуття останньої еміграції до Канади після другої світової війни. Цілість дасть короткий перегляд життя українців в Канаді від початків /1892 р./ до сьогодні, їх національно-культурне зростання і водночас вклад українців в будівництво Канади у всіх ділянках її історії. Кожна розповідь по черзі матиме місце в нашому журналі.

М.П.

-----XXXXXX-----

КЕРАМОІКА

Глина являється одним з найстарших матеріалів, що сягає часів піацторичної культури, яка примінялась в будівництві, а особливо в виробах речей домашнього вжитку, декоративного та практичного призначення.

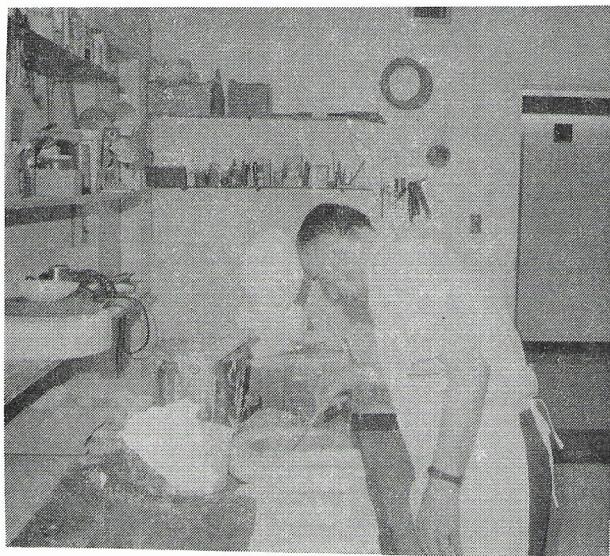
ТЕХНІКА ВИРОБІВ з глини є дуже проста в процесі виконання, та цікава багатством можливостей творчої індивідуальності як для професіоналістів так і для аматорів. Шедевр керамічного мистецтва це є

ПРОДУКТ В ЯКОМУ ОБ'ЄДНУЮТЬСЯ ТРИ ДІЛЯНКИ: ГОНЧАРСТВО, МАЛЯРСТВО ТА СКУЛЬПТУРА. РУКИ ТА ПАЛЬЦІ ЛЮДИНИ СЛУЖАТЬ ГОЛОВНИМ ІНСТРУМЕНТОМ ФОРМУВАННЯ ВИРОБІВ. САМ МАТЕРІЯЛ ГЛИНА, ЗРІВНЯНО НЕКОШТОВНИЙ, ТА ЛЕГКО МОЖНА ПРИГОТОВУВАТИ.

НА ПРОТЯЗІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ВІД ЧАСІВ ПРИМИТИВІЗMU DO НАШИХ МОДЕРНИХ ЧАСІВ, СТВОРЕНО МАСУ ОРИГІНАЛЬНИХ ЗРАЗКІВ В ЦІЙ ДІЛЯНЦІ МИСТЕЦТВА.

В РОБІТНЯХ ПАНСІОНУ ВЖЕ МАЙже РІК ЯК ЗАПОЧАТКОВАНО КЕРАМІЧНИЙ ВІДДІЛ, ДЕ ІНТЕНСИВНО ПРАЦЮЮТЬ МЕШКАНЦІ ТА ЖІНОЦТВО КОМІТЕТУ ПАНЬ, З ТАКИМИ ПІДВІДДІЛАМИ ЯК: ВИГОТОВЛЕННЯ ГЛІНЯНИХ МОДЕЛІВ, МАЛЮВАННЯ, ВИПАЛЮВАННЯ ТА ГЛАЗУРУВАННЯ. НА ПРОТЯЗІ ЗРІВНЯНО КОРОТКОГО ЧАСУ В ЦЮМОУ ВІДДІЛІ ВИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ТАКІ КЕРАМІЧНІ ВИРОБИ ЯК: ТАРЕЛІ, МИСКИ, КАСЕТКИ, ЯЙЦЯ, МЕДАЛЬйОНИ І Т.П. КЕРАМІКА В ПАНСІОНІ НАВИРАЄ ВСЕ БІЛЬШОЇ УВАГИ ТА ЗАЦІКАВЛЕННЯ ТА МОЖЕ РОЗВИНУТИСЬ З ЗВИЧАЙНОЇ РОБІТНІ В НЕАБІЯКУ КЕРАМІЧНУ МАЙСТЕРНЮ.

Ред. Колегія

п. С. Гнатюк робить керамічні відливи з глини.

Керамічні вироби.

О Г Л Я Д Ф И Л М I В

"СЬОГОДНІ І ЗАВТРА"

У ФІЛЬМІ ПОКАЗАНО ЯК НІМЦІ ПІСЛЯ ЗРУЙНУВАННЯ БЕРЛІНУ В ЧАСІ ОСТАННЬОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ПРИ ФІНАНСОВІЙ ДОПОМОЗІ АМЕРИКАНЦІВ ВІДБУДУВАЛИ ЗАХІДНЮ ЧАСТИНУ СТОЛИЦІ /СХІДНЯ НАЛЕЖИТЬ ДО С.С.С.Р./. ВОНИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ НЕ ТІЛЬКИ ВІДБУДУВАЛИ ВСІ ПАМ'ЯТКОВІ ТА КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ЗНАЧЕННЯ БУДИНКИ, АЛЕ Й ПІДНЕСЛИ ЕКОНОМІЧНИЙ РІВЕНЬ КРАЇНИ ТАК, що в них нема безробіття, та ще й спроваджують робітників з ДРУГИХ КРАЇН. СЬОГОДНІ ВОНИ ЗАВОЮВАЛИ РИНКИ НА ЗБУТ СВОЇХ ТОВАРІВ, ГОЛОВНО НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ. ПРАВДУ КАЖЕ НАША ПОСЛОВИЦЯ "НЕЗГОДА РУЙНУЄ, А ЗГОДА БУДУЄ", ТОБТО І НА РУІНАХ МОЖЕ ПОСТАТИ НОВЕ ЖИТТЯ.

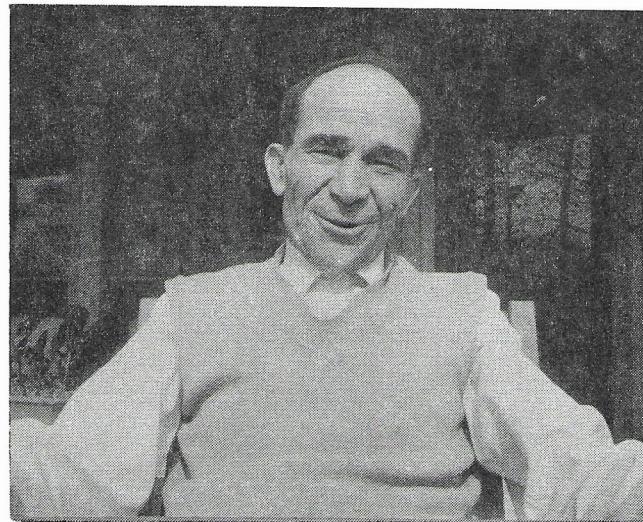
"ПІОНЕРСЬКЕ СЕЛО В КАНАДІ" /"АПЕР КАНАДА ВІЛЕДЖ"/

В ПОРІВНАННІ З ВЕЛИКИМИ ТРУДНОЩАМИ ЯКІ МАЛИ ПЕРШІ УКРАЇНСЬКІ ПОСЕЛЕНЦІ В КАНАДІ, НА ФІЛЬМІ ПОКАЗАНО, що ДРУГІ ЕМІГРАНТИ З ЕВРОПИ, ОСОБЛИВО АНГЛОСАКСИ, МАЛИ ГАРНІ ФАРМИ І ШАСЛИВЕ ЖИТТЯ. ЦЕ ЖИТТЯ ВІДТВОРЕНО НА ФІЛЬМІ ДОВОЛІ ТЕАТРАЛЬНО. ДОМИ, ВНУТРІШНА ОБСТАНОВКА, ОДЯГИ, РОЗВАГИ, ВСЕ ВИГЛЯДАЄ ДУЖЕ КОЛЬОРІТНО. НАСУВАЄТЬСЯ ДУМКА, що ЦЕ ЗРОБЛЕНО ЗАДЛЯ ТУРИСТИЧНИХ НАМІРІВ, бо ж не видно ні разу тих людей при праці і при зростанні життєвого рівня. "СЕЛО" ПОКАЗУЮТЬ СЬОГОДНІ НЕ ДУЖЕ ЗГІДНО З ПРАВДОЮ, як туристичну АТРАКЦІЮ КАНАДИ.

"УСМІШКА МОНИ ЛІЗИ" - ВІДОМІЙ ПОРТРЕТ НЕВІДОМОЇ ЖІНКИ ПЕНЗЛЯ
ЛЕОНАРДО-ДА-ВІЧІ.

ЦЕ ДУЖЕ ДОБРИЙ ФІЛЬМ ПРО АНАЛІЗУ ЗАГАДКИ УСМІШКИ НА ЛЮДСЬКОМУ ОБЛИЧЧІ. ВОНА МОЖЕ БУТИ ШТУЧНА, ОФІЦІЙНА, КОМЕРСІЙНА, ФАЛЬШИВА. ВОНА ТІЛЬКИ ТОДІ ШИРА, КОЛИ ДО НЕЇ є ПРИЧИНА І ТОДІ СМІЮТЬСЯ НЕ ТІЛЬКИ УСТА, АЛЕ ПЕРЕДУСІМ ВІДВИВАЄТЬСЯ РАДІСТЬ У ВИРАЗІ ОЧЕЙ. ВІДОМО, що АЗІЙСЬКА ЗАГАДКОВА УСМІШКА ЯВЛЯЄТЬСЯ НА УСТАХ ПРИ КОЖНІЙ НАГОДІ ЧИ ВОНА ПОТРІБНА, чи ні, навіть на похороні дорогої особи обов'язково всі всміхаються, щоби нею закрити внутрішній біль, але буває в азіятів /може і не тільки в азіятів/, що мимо усмішки на устах в очах криється жорстокість.

УСМІШКА ПАНА І. КРИСЯ.

"АЛЯСКА"

АЛЯСКА ПЕРВІСНО НАЛЕЖАЛА ДО РОСІЇ, яка цю землю за часів ЦАРАТУ ПРОДАЛА АМЕРИЦІ. КРАЇНА ВКРИТА ЛЕДЯНИМИ ГОРАМИ, які задержались досі ще від ледяної доби. В низинах над річками першими поселенцями були ескімоси /частинно індіяни і росіяни/. В нашаруваннях землі находяться поклади різних металів, а також золота. У фільмі показано як на початку минулого сторіччя людей охопила "горяч

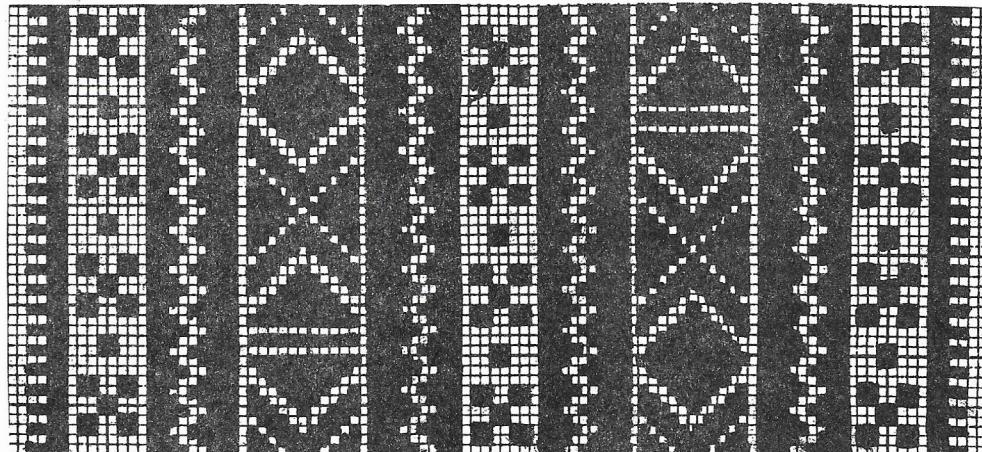
ВИШИВКА

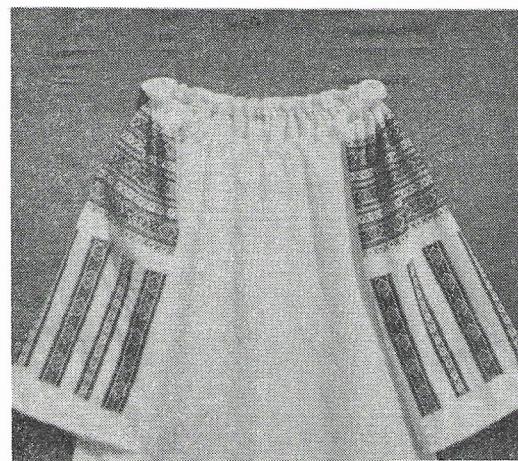
Пані Юлія Біда

Пані Теофілія Біда

Взір, який обі Пані підібрали
і ним вишили цю чудову блюзочку.

З АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ

СЛІДУЮЧА СТАТТЯ ПОЯВИЛАСЯ В БЮЛЕТЕНІ ОНТАРІЙСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ
ДОМІВ ДЛЯ СТАРШИХ (ONTARIO ASSOCIATION OF HOMES FOR THE AGED "NEWSLETTER",

MAY, 1972):

HOME HIGH*LIGHTS

Prime Minister Trudeau says thanks after being presented with colourfully painted Easter eggs while visiting a home for the aged in Toronto. The home, sponsored by Toronto's Ukrainian community, stresses native Ukrainian handiwork. Looking over the Prime Minister's shoulder is the Administrator of the Ivan Franko Home, Mrs. E. Pasternak.

Prime Minister Trudeau Visits
Ivan Franko Home

March 24, 1972 will be a day long to be remembered by the residents and staff of the Ivan Franko, Ukrainian Home for the Aged, 767 Royal York Road, Toronto 18, Ontario, for this was P. E. T. Day! Prime Minister Pierre Elliot Trudeau visited the Home and spent an hour touring, shaking hands, speaking to residents and admiring their crafts and handiwork, particularly the weaving, Easter egg decorating, ceramic moulding and basketry.

He tried his hand at ceramics, and was presented with a little doll by Dora Sherbo, 80. She made the doll herself and commented, "For your next child which should be a girl. A mother needs a daughter!"

Wearing a gray pin stripe suit and polka dot tie the Prime Minister was greeted by Dora Sorozan, 82, who has been in Canada for 72 years. She pinned a white carnation on his lapel.

Prime Minister Trudeau kissed numerous persons. An 8-year old boy, Bodnan Potickny, was left speechless by the experience! Adrienne Murphy was also one of the lucky ones being kissed. She commented, "The only other time I felt like this is when I saw Richard Burton. But this is even better." Mrs. Eugenia Pasternak, Administrator of the Home who also received a Trudeau kiss made no comment!

С МІХО ВИ Н КИЧИЯ СПРАВА?

ДОЧКА ЗАЯВИЛА БАТЬКОВІ, що виходить заміж.

-- А ХТО Ж ВІН, ДОЧКО? ТИ Ж ЙОГО ЗНАЄШ УСЬОГО
ДЕСЯТЬ ДНІВ. ЧИ ЙОГО ХОЧ ЛЮБИШ?

-- ТО ВЖЕ МОЯ СПРАВА, ТАТУ!

-- А ВІН ТЕБЕ ЛЮБИТЬ?

-- ТО ЙОГО СПРАВА, ТАТУ!

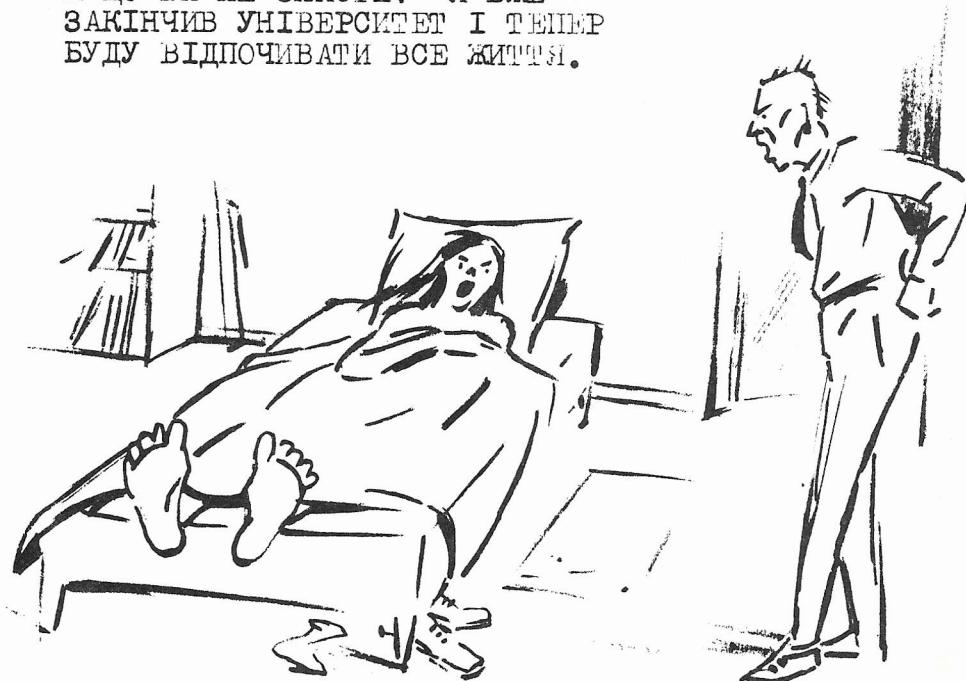
-- Ну, а з чого ж ви будете жити?

-- А ТО ВЖЕ ВАША СПРАВА, ТАТУ!

ПІСЛЯ ГРАДУАЦІЇ...

БАТЬКО: -- СИНУ, ЧОМУ ТИ ТАК ДОВГО СПІШ?

СИН: -- А ЩО ВИ НЕ ЗНАЕТЕ? Я ВЖЕ
ЗАКІНЧИВ УНІВЕРСИТЕТ І ТЕНЕР
БУДУ ВІДПОЧИВАТИ ВСЕ ЖИТТЯ.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

ДІТИ - ЯК КВІТИ: ПОЛИВАЙ, ТО РОСТИМУТЬ.

ЯК МАТИ РІДНЕНЬКА, ТО Й СОРОЧКА БІЛЕНЬКА.

ДОБРІЙ ПРИКЛАД - ЦЕ НАЙКРАЩА ПРОПОВІДЬ.

ВЧОРА ВИЛУПІВСЯ З ЯЇЦЯ, А СЬОГОДНІ СОРОМІТЬСЯ
ШКАРАЛУПИ.

-- Зібрав Іван Собко,
Мешканець Пансіону.

ПРИЄМНА ВІСТКА

ПРИІХАВ БАТЬКО З ВІДПУСТКИ Й ПИТАЄ МАЛОГО СИНА:

-- НЕТРУСЬ, ХТО БУВ У НАС, ЯК МЕНЕ НЕ БУЛО В
ДОМА?

-- ТА ПРИХОДІВ ОДИН ЛІКАР.

-- ЛІКАР? ЗВІДКИ ЗНАЄШ, що це був лікар?

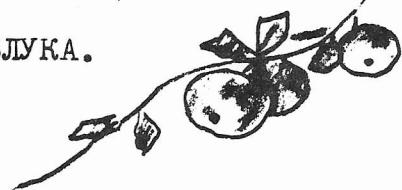
-- БО КАЗАВ РАЗ МАМІ, що дуже обтисла спідниця
ШКОДИТЬ НА ТРАВЛЕННЯ.

-- З Календар'я "Мітла" 1970 р.
переписав І. Собко.

ТОЧНА ВІДПОВІДЬ

-- ЧИ ДОВГО ЖИЛИ В РАЮ АДАМ І ЕВА НЕ СОГРІШИВШИ?

-- ДОКИ ПОСПІЛИ ЯБЛУКА.

ПИВНІ ОЧІ

- ЩО ДО БІСА! Я МАЮ СИНІ ОЧІ, ТИ МАЄШ СИНІ
ОЧІ, ЗВІДКИ Ж У ЦІЄЇ ДИТИНИ ПИВНІ ОЧІ?!
- ТІЛЬКИ ПРОШУ ТЕБЕ, БЕЗ ДУРНИХ ПІДОЗРІВАНЬ!
ЦІЛІ ВЕЧОРІ ПЕРЕСИДЖУЄШ У ПИВАРНІ, ТО ЯКІ
МАЮТЬ БУТИ ОЧІ?

У ПАРЛЯМЕНТІ

ДОРИКАЄ ОДИН ПОСОЛ ДРУГОМУ: -- ВИ ДОСІ У
ПАРЛЯМЕНТІ ГУБИ НЕ ВІДКРИЛИ!

-- НАВПАКИ! Я ЗІВАВ НА ВСІХ ВАШИХ ПРОМОВАХ.

ДИРЕКЦІЯ ПАНСІОНУ ІМ. ІВАНА ФРАНКА

п-і ЕВГЕНІЯ ПАСТЕРНАК - ГОЛОВА

д-р Р. ЦУРКОВСЬКИЙ - ЗАСТ. ГОЛОВИ

д-р Г. ШИМАНСЬКИЙ - ДИРЕКТОР І ЛІКАР ПАНСІОНУ

ПОЛК. П. ФЕДОРЕНКО - СЕКРЕТАР

п-і Н. КОЗІЙ - СКАРБНИК

мір. Б. МАТЕЙКО - ГОЛОВА КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

КАПЕЛЯНИ ПАНСІОНУ

с. мітр. П. ХОМИН

о. прот. Ю. ФЕРЕНЦІВ

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

п-і МАРІЯ ПАСТЕРНАКОВА - ГОЛОВА

п-на ТЕРЕНЯ ІВАХІВ - СЕКРЕТАР

п. ПЕТРО МАГДЕНКО - МИСТЕЦЬКИЙ КЕРІВНИК

п-і ЛЮБА ЛУЦЬКА - ЧЛЕН КОЛЕГІЇ